

YouTube i bajki w nauczaniu najmłodszych

Rachunek zysków i strat

DOI: 10.47050/jows.2026.1.49-57

YouTube stał się codziennym towarzyszem wielu przedszkolaków – także w edukacji językowej. Kolorowe bajki i piosenki, które tam znajdziemy, kuszą łatwością użycia, ale niosą też ryzyko przebodźcowania i utrwalenia niepożądanych wzorców językowych. Jako lingwistka i mama przedszkolaka przyglądam się temu, co najmłodszy mogą zyskać, a co stracić, gdy ekran zastąpi ruch i żywą interakcję.

KARINA SZAFIRSKA

Badaczka niezależna

YOUTUBE AND CARTOONS IN TEACHING CHILDREN. PROFITS AND COSTS

This article examines the role of YouTube and popular cartoons in early formal childhood language education, drawing on the dual perspective of a linguist and a mother of a preschooler. It explores the educational potential of online videos, including exposure to authentic language, alongside the risks of overstimulation, reduced physical activity and the reinforcement of undesirable language patterns. The paper offers a balanced analysis of benefits and drawbacks, concluding with practical recommendations.

KEY WORDS: MEDIA IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION, SCREEN TIME EFFECTS ON CHILDREN, TEACHING ENGLISH TO YOUNG LEARNERS

Jako mama chciałabym zapewnić dzieciom możliwie najlepsze warunki rozwoju, w tym wyposażyć je w kompetencje, które w przyszłości będą kluczowe dla ich sukcesu, takie jak znajomość języka obcego, którego nauka niejednemu z nas przychodziła z trudem. Skąd brały się te trudności? Czy może była to kwestia nieodpowiednich metod lub materiałów? Na przestrzeni ostatnich lat sporo się zmieniło i obecnie nauka języka wygląda zupełnie inaczej. Postęp technologiczny zrewolucjonizował rynek językowy, dając nam i naszym dzieciom możliwości, których wcześniej nie było.

Obecnie wszystkie przedszkolaki biorą udział w zajęciach języka obcego nowożytnego¹, a najczęściej jest to język angielski. Podczas zajęć bawią się, śpiewają, klaszczą, śmieją się i oglądają bajki lub inne treści z internetu po angielsku. Na nich właśnie skupię się w niniejszym artykule, poszukując odpowiedzi na następujące pytania:

1. Czy bajki i szeroko rozumiane materiały wideo, takie jak te dostępne na platformie YouTube, są niezbędne na zajęciach z angielskiego w przedszkolu?
2. Czy tytuły i kanały najchętniej wybierane przez nauczycieli przedszkolnych to najlepsze możliwe opcje?

Zalety wykorzystywania bajek i kanałów YouTube na zajęciach w przedszkolu

Według internautów² zalety wykorzystania bajek i treści z YouTube'a na zajęciach języka angielskiego w przedszkolu są następujące:

- ➔ dzieci osłuchują się z językiem i zapamiętują frazy bez wysiłku, ponieważ w bajkach i filmikach kierowanych do dzieci słownictwo jest proste, a zwroty powtarzalne; dialogi z życia codziennego (jak na przykład w *Śwince Peppie*) uczą dzieci, jak mówić o emocjach, rodzinie, zabawie czy obowiązkach;
- ➔ bajki rozwijają umiejętność słuchania ze zrozumieniem, nawet jeśli dzieci nie rozumieją każdego słowa – uczą się wyłapywać kontekst;
- ➔ intonacja, rytm i akcent w bajkach pomagają dzieciom rozpoznawać melodię języka angielskiego;
- ➔ bajki są pełne emocji i wyrazistych postaci, co sprawia, że dzieci się angażują i łatwiej zapamiętują treści;
- ➔ bajki pokazują kontekst kulturowy, ucząc dzieci, jak wygląda życie w innych krajach, np. kiedy mówić *please* i *thank you* w sytuacjach codziennych;
- ➔ dzieci uwielbiają bajki, więc nauka z ich użyciem jest przyjemnością, a nie obowiązkiem;
- ➔ bajki można wykorzystać jako punkt wyjścia do rozmowy, zabawy językowej, rysowania czy odgrywania scenek.

Jako mama zgadzam się z większością z nich, choć do niektórych podchodzę z rezerwą. Bajki i treści pochodzące z YouTube'a mogą być punktem wyjścia do innych aktywności, jednak wybór odpowiednich materiałów i forma, w jakiej będą użyte, powinny być starannie przemyślane.

Autorzy książki *The Primary English Teacher's Guide* (Brewster i in. 1992: 204) wymieniają następujące zalety korzystania z technologii (w tym bajek i innych treści wideo) na zajęciach. Według nich materiały tego typu m.in.:

- ➔ sprawiają, że nauka jest zabawna, motywująca i stymulująca;
- ➔ zapewniają bogate źródło językowego wkładu (ang. *input*);
- ➔ pokazują język w użyciu i dostarczają wskazówek dotyczących komunikacji niewerbalnej;
- ➔ zachęcają do współpracy, odgrywania ról i interakcji z innymi;
- ➔ budują pewność siebie oraz kształtują pozytywne nastawienie do nauki języka;
- ➔ wprowadzają dzieci w różne kultury i środowiska.

¹ Zgodnie z rozporządzeniem ministra edukacji narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. (Dz.U. z 2017 r., poz. 356 ze zm.) wprowadzenie nauki języka obcego nowożytnego jest obowiązkowe w ramach podstawy programowej dla wszystkich przedszkoli w Polsce, niezależnie od formy prawnej.

² Zestawienie stworzone na podstawie treści znalezionych na stronach: www.przedskzolenia5.edu.pl, www.wprzedszkolu.com, www.babyenglishcenter.pl.

Zalety te w wielu punktach pokrywają się z tymi, które można znaleźć w internecie. Dla przykładu, profesor Jagoda Cieszyńska, badająca m.in. rozwój funkcji poznawczych u dzieci w wieku przedszkolnym, w wywiadzie z Justyną Piasecką (2022) dla kanału YouTube *Tete a Tete* nie wyklucza użycia bajek do nauki języka obcego: „Często jest taki argument podawany, że dziecko się musi osłuchać z językiem, od małego. To prawda, tylko musi mieć najpierw swój język. [...] Jeśli chodzi o dzieci zdrowe, mają opanować język polski z pełną artykulacją poza głoską /r/. Tylko że [...] nie chodzi tylko o piosenki, jak to u nas robią, i wierszyki. To ma być w działaniu”³ – mówi profesor, z czym w pełni się zgadzam. Treści audiowizualne mogłyby być w tym przypadku dobrym punktem wyjścia na przykład do metody TPR (ang. *Total Physical Response*) lub symulacji (ang. *role-playing activities*).

Ogółem w literaturze naukowej (Brewster i in. 2002; Buckingham 2013) bajki i treści wideo (w tym wiele dostępnych na YouTube) są postrzegane jako wartościowe, o ile są dobrze dobrane do wieku i poziomu dzieci, wplecione w aktywne metody pracy (np. zabawy ruchowe, scenki) i kontrolowane pod względem treści i tempa.

Czas na krytykę, czyli o wadach wykorzystania bajek i kanałów YouTube’a na zajęciach w przedszkolu

Choć bajki i treści zamieszczane na YouTube bywają kuszącym narzędziem do wykorzystania na lekcjach angielskiego w przedszkolu, ich nadużywanie – szczególnie w formie biernego oglądania – może negatywnie wpływać na wzorce uczenia się, koncentrację i rozwój mózgu dzieci. Jest to zarówno zdanie badaczy (np. Buckingham 2013), jak i moje, wynikające z obserwacji dzieci. Dlaczego nadmiar bajek może szkodzić? Istnieje kilka powodów, które omawiam poniżej.

Siedzenie przed ekranem oznacza ograniczenie aktywności fizycznej i interakcji społecznych

W świetle teorii Piageta „paliwem” rozwoju poznawczego i językowego dzieci w wieku przedszkolnym powinien być ruch, zabawa oraz interakcje społeczne (Piaget 1971; Wadsworth 1998: 72–87). Największą wartość dla dziecka ma sytuacja, w której jest ono uczestnikiem, a nie widzem, czyli na przykład kiedy reaguje na polecenia lub je wydaje⁴, bawi się w odgrywanie ról. W ten sposób w pełni wykorzystuje swój potencjał poznawczy. Biernie oglądanie bajek (nawet edukacyjnych) nie wpisuje się zatem w te założenia.

Przestymulowanie bodźcami i problemy z koncentracją

Popularne kanały (np. *Cocomelon – Nursery Rhymes*, *Steve and Maggie*) mają szybkie tempo, głośną i naszpikowaną efektami specjalnymi ścieżkę dźwiękową i jaskrawe kolory, co może prowadzić do przebodźcowania. Skutkiem tego może być ogólne rozdrażnienie i trudności w skupieniu się na kolejnych aktywnościach. Nierzadko po wyłączeniu ekranu dzieci są rozemocjonowane i domagają się dalszego oglądania.

Negatywny wpływ na rozwój mowy

U dzieci z opóźnionym rozwojem mowy nadmiar styczności z ekranem będzie pogłębiać trudności. Interakcje społeczne są podwaliną prawidłowego rozwoju, w tym rozwoju mowy (American Academy of Pediatrics 2016:1). Dzieci, u których ten proces jest zaburzony, nie skorzystają z oglądania bajek, a wręcz przeciwnie – czas przeznaczony na socjalizację zostanie skrócony. Trudno oszacować, ile łącznie czasu dzieci spędzają w przedszkolu na biernym odbiorze treści audiowizualnych na wszystkich zajęciach łącznie, nie wspominając o czasie spędzonym przed ekranem poza placówką. O wielu trudnościach językowych dzieci nauczyciel może zwyczajnie nie wiedzieć, jeśli np. ma pod opieką wiele grup w kilku placówkach jednocześnie (co znacznie ogranicza jego czas i możliwości rozpoznania uczniów).

3 Wywiad dostępny na YouTube: www.youtube.com/watch?v=1_QCvIDps-o, [data dostępu: 1.02.2026].

4 Jak to na przykład ma miejsce w metodzie *Total Physical Response*.

Problemy techniczne i organizacyjne oraz syndrom stop–start

Słaba jakość obrazu/dźwięku, złe ustawienie ekranu czy nieodpowiednie oświetlenie utrudniają odbiór, a zbyt częste pauzowanie i przewijanie rozbija narrację i zniechęca dzieci, nie wspominając o reklamach na YouTube, które pojawiają się w połowie aktywności, np. pokazywanek.

Kształtowanie niewłaściwych nawyków

Dzieci mogą oczekiwać, że nauka zawsze będzie wyglądała jak bajka – szybka, głośna, pełna efektów – i możliwe, że inne podejście skwitują krótkim, acz gorzkim: „Nuda!”.

Naśladowanie niepożądanych zachowań

„Treści zawierające ironię, żarty, agresję czy przemoc mogą negatywnie wpływać na rozwój emocjonalny i społeczny dzieci, które w tym wieku nie zawsze potrafią odróżnić fikcję od rzeczywistości, co może prowadzić do naśladowania nieodpowiednich zachowań” (Bloch 2024). Dla przykładu, po obejrzeniu kilku odcinków *Świnki Peppy* słowo *głupi/silly/stupid*⁵ może na stałe zagościć w repertuarze językowym maluchów, mimo korygowania z naszej strony.

Spadek motywacji

Jeremy Harmer w pracy *The Practice of English Language Teaching* (2001) jako jeden z problemów związanych z pokazywaniem bajek na zajęciach wymienia syndrom braku nowości (ang. *the nothing new syndrome*). Maluchy od urodzenia są w pewnym sensie otoczone technologią i oglądanie bajki na zajęciach mogą traktować tak jak oglądanie bajki w domu, czyli np. jako sposób na relaks czy na odcięcie się od rzeczywistości (Harmer 2001: 283), co może wpływać na spadek ich motywacji.

W literaturze naukowej (Wadsworth 1998) podkreśla się, że ruch, interakcje społeczne i działanie są kluczowe dla efektywnego przyswajania języka. Czy obejrzenie kilkuminutowego odcinka *Świnki Peppy* może zastąpić zabawę w sklep po angielsku? Czy piosenka z YouTube’a jest w stanie dać dziecku to samo, co wspólne odgrywanie scenek? Jeśli odpowiedź na powyższe pytania jest negatywna, należałoby się zastanowić, dlaczego sięgamy na zajęciach po ekrany. Powodów może być kilka i myślę, że wynikają one zarówno z potrzeb dorosłych, jak i ze sposobu działania samych mediów cyfrowych, w tym ze skutecznego marketingu.

Ekran jako „wyłącznik” marudzenia

Dzieci się w niego wpatrują, przestają biegać, kłócić się czy płakać⁶, co, być może, da nauczycielowi lub opiekunowi chwilę oddechu, np. na przygotowanie kolejnej aktywności.

Ekran jako „pomoc” na ostatnią chwilę

Włączenie bajki czy filmiku wymaga mniej przygotowania niż zorganizowanie zabawy ruchowej, wymagającej przestrzeni, rekwizytów i nadzoru. W grupach wieloosobowych ekran może być traktowany też jako „bezpieczny” sposób na utrzymanie porządku. Nauczyciel sadza lub ustawia przed nim dzieci, włączając np. pokazywanek, a sam skupia się na pilnowaniu porządku.

Ekran jako „modny dodatek”

Głośna muzyka, kolorowe obrazy i zmieniające się sceny skutecznie przyciągają uwagę. Przedszkola są coraz częściej wyposażone w monitory interaktywne i tablety, a programy edukacyjne zachęcają do ich używania. Rodzice i dyrekcja często postrzegają to jako „nowoczesne nauczanie”⁷.

⁵ Słowo *stupid* pada co prawda tylko w jednym odcinku o *świnie* pt. *Granny Pig’s Chickens*. Peppa zazwyczaj używa angielskiego słowa *silly*, co jednak w wersji polskiej tłumaczone jest jako „głupi”, „niemądry”, „głupiutki”.

⁶ Za: neuronyszaleja.pl/dziecko-przed-ekranem.

⁷ Wystarczy zapoznać się ze stroną jednej z firm sprzedających monitory interaktywne do szkół i przedszkoli: magit.pl/jak-monitory-interaktywne-rewolucjonizuja-edukacje-najmlodszych.

Ekran w przedszkolu oraz w domu

Nie wszyscy nauczyciele i rodzice wiedzą, że nadmiar ekranów, z którymi stykają się dzieci w wieku przedszkolnym, może wpływać negatywnie na rozwój mowy, umiejętności społeczne i koncentrację⁸. Czasem wyrażają przekonanie, że „lepsze bajki edukacyjne niż zwykłe bajki”, mimo że naukowcy niezmiennie wskazują ruch jako siłę napędową rozwoju mowy (Cieszyńska i Korendo 2007). O tym, czy dzieci w domu oglądają bajki, decydują rodzice. Jeśli wyrażają zgodę na to, by maluchy oglądały bajki także w przedszkolu, pozostaje mieć nadzieję, że będą one wykorzystywane roztropnie. Alarmujące jest, jeśli dzieje się to bez ich czynnej zgody, ponieważ (jak informuje nas na swojej stronie jedna z firm sprzedających monitory interaktywne) „trudno jest całkowicie uniknąć kontaktu dziecka z nowymi technologiami”⁹.

Analiza popularnych kanałów

Popularność niektórych bajek i innych treści online, z którymi dzieci stykają się na zajęciach w przedszkolu, nie zawsze idzie w parze z ich pozytywną oceną przez specjalistów (np. logopedów i psychologów). Uwielbiany przez maluchy *Cocomelon* wyróżnia się szybkim tempem akcji, jak również wielkim nagromadzeniem bodźców dźwiękowych i wizualnych, co z kolei może wpływać negatywnie na koncentrację i procesy samoregulacji (Travers 2024). Zatem wydaje się, że trzeba ostrożnie podchodzić do wykorzystywania tej bajki podczas zajęć. Podobnie należałoby podejść do równie, jeśli nie jeszcze bardziej, popularnej i ukochanej przez dzieci na całym świecie *Świnki Peppy*. Według profesor Cieszyńskiej nagromadzenie w serialu dźwięków niewerbalnych powoduje nadmierną aktywację prawej kory, co z kolei skutkuje zmniejszoną aktywnością lewej kory, odpowiedzialnej za funkcje językowe, nie wspominając o ewentualnych nieprawidłowych wzorcach zachowań (Piasecka 2022).

Zachęcona nonkonformistyczną postawą pani profesor, zamieszczam poniżej własną subiektywną ocenę treści najczęściej wykorzystywanych na zajęciach z angielskiego. Materiał do badania zgromadziłam empirycznie, przeglądając grupy branżowe na portalu Facebook¹⁰, rozmawiając z rodzicami i dziećmi z zaprzyjaźnionych przedszkoli; oparłam się również na wynikach ankiety, którą zamieściłam na wcześniej wspomnianych grupach. W badaniu wzięło udział niewielu, bo dwunastu, nauczycieli z przedszkoli publicznych i niepublicznych z Polski, ale mam nadzieję, że to dobry początek i z czasem liczba odpowiedzi przeznaczonych do analizy będzie większa. 75% respondentów deklaruowało co najmniej czteroletnie doświadczenie w nauczaniu małych dzieci (pozostali uczą w placówkach krócej niż rok). Również 75% osób biorących udział w ankiecie prowadzi zajęcia 2–3 razy w tygodniu (pozostali jeden raz na tydzień), a placówki znajdują się na wsi (33%), w mieście do 20 tysięcy mieszkańców (25%), w mieście do 100 tysięcy mieszkańców (25%) lub dużym mieście (17%). Dane prezentowane w tabeli 1 przytaczam zgodnie z częstotliwością, z jaką pojawiają się w ankiecie (link do ankiety: forms.gle/ciFMk6ZigQw3P43V6). Dane w drugiej z tabel (tab. 2) przytaczam zgodnie z częstotliwością, z jaką pojawiały się podczas rozmów z przedszkolakami i ich rodzicami, z wyłączeniem tych, które znalazły się już w pierwszej tabeli.

⁸ Za: neuronyszaleja.pl/dziecko-przed-ekranem/.

⁹ Za: magit.pl/jak-monitory-interaktywne-rewolucjonizuja-edukacje-najmlodszych.

¹⁰ Np. Pomoce dla nauczycieli angielskiego, Nauczyciele angielskiego w przedszkolu, Nauczyciele Przedszkola.

Tab. 1. Wykaz popularnych wśród nauczycieli bajek i treści YouTube'a na podstawie ankiety „Angielski w przedszkolu – Twoje doświadczenie ma znaczenie” wraz z subiektywną oceną

KANAŁ	CHARAKTERYSTYKA	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
SUPER SIMPLE SONGS	Kanał YouTube'a z prostymi piosenkami po angielsku w umiarkowanym lub szybkim tempie; charakteryzuje się prostą i kolorową grafiką, jest w pełni animowany.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobry do nauki słów i struktur, które są wielokrotnie powtarzane w trakcie filmiku. ✓ Na filmikach postaci pokazują ruchy, które dzieci mogą powtarzać. ✓ Nie ma niepotrzebnego tekstu i innych rozpraszaczy na ekranie. ✓ Dla niektórych serii istnieją wersje do wspólnego śpiewania (np. dla serii <i>Noodles&Pals</i>). ✗ Piosenki potrafią być dość krzykliwe, co należałoby wziąć pod uwagę przy planowaniu zajęć. ✗ Filmiki to animacje, więc dzieci nie widzą realnych twarzy i ich mimiki. ✗ Niektóre filmiki są czysto rozrywkowe i bez odpowiedniej oprawy nie spełnią funkcji edukacyjnej.
STEVE AND MAGGIE	Kanał YouTube'a z piosenkami i scenkami po angielsku w umiarkowanym lub szybkim tempie; połączenie świata animowanego i realnego (Steve jest realną postacią, a Maggie pacynką).	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobry do biernej (słuchanie i oglądanie) nauki słów i struktur. ✓ W filmikach występuje Steve, który ma żywą mimikę i gestykulację. ✓ Nie ma niepotrzebnego tekstu i innych rozpraszaczy na ekranie. ✓ Steve lubi żartować, co może rozluźnić atmosferę w grupie i zachęcić dzieci do podjęcia nowych aktywności. ✗ Dość szybkie tempo, uniemożliwiające powtarzanie fraz bez pauzowania filmiku; nawet wtedy gdy Steve prosi o powtórzenie, nie daje na to wystarczająco dużo czasu. ✗ Niektóre filmiki są zbyt krzykliwe i rozrywkowe, bez odpowiedniej oprawy nie spełnią funkcji edukacyjnej.
THE KIBOOMERS	Kanał YouTube'a z piosenkami po angielsku w umiarkowanym lub szybkim tempie; w pełni animowany, z dość szybko zmieniającymi się scenami.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Na uwagę zasługuje podlista <i>Dance, Action and Movement Songs for Kids</i>. ✓ Zapewnia zazwyczaj wystarczająco dużo czasu na podjęcie akcji przez dzieci, jeśli jest on dany. ✓ Nowatorskie wydania niektórych klasycznych piosenek (np. <i>Itsy Bitsy Spider</i> jako piosenka techno, zachęcająca do tańca). ✗ Filmiki to animacje, więc dzieci nie widzą realnych twarzy i ich mimiki. ✗ Niepotrzebny w przypadku maluchów tekst na ekranie, czasami na pasku, czasami w dymkach. ✗ Nie zawsze animacje piosenki odzwierciedlają jej treść (np. w piosence <i>Are You Sleeping Brother John</i> na głównym planie jest trójka animowanych postaci dzieci grających na perkusji, co nie wspomaga rozumienia piosenki). ✗ Niepotrzebnie falujący ekran w niektórych piosenkach, który może rozpraszać maluchy.
MAPLE LEAF LEARNING	Kanał YouTube'a z piosenkami po angielsku w różnym tempie; połączenie świata animowanego i realnego (narratorem jest pacynkowy łoś), filmiki są mocno zróżnicowane, a postaci w ciągłym ruchu.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobry do nauki słów i struktur. ✓ Na filmikach postaci pokazują ruchy, które dzieci mogą powtarzać. ✓ W momentach, w których dzieci mają powtarzać za postaciami, nie ma niepotrzebnego tekstu i innych rozpraszaczy na ekranie. ✓ Ruchy wyraźnie pokazane przez małe dzieci. ✓ Dużo realnych urywków z życia ilustrujących treść piosenek. ✗ Główną postacią jest pacynka, która nie jest w stanie oddać prawdziwej mimiki. ✗ Momentami zbędny tekst na ekranie.
THE SINGING WALRUS	Kanał YouTube'a z piosenkami po angielsku w umiarkowanym lub szybkim tempie; niepotrzebne nagromadzenie tekstów na ekranie; większość dzieci na tym etapie nie czyta, więc jest to zbędny rozpraszacz.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobry do nauki słów i struktur. ✓ Zapewnia zazwyczaj wystarczająco dużo czasu na podjęcie akcji przez dzieci. ✗ Filmiki to animacje, więc dzieci nie widzą realnych twarzy i ich mimiki. ✗ Niepotrzebny w przypadku maluchów tekst na ekranie, czasami na pasku, czasami w dymkach. ✗ Piosenki w nagromadzeniu mogą przytłoczyć. ✗ Dużo dodatkowych dźwięków, które mogą utrudniać skupienie się na słowach piosenki.
MRS RACHEL	Kanał YouTube'a, którego narratorką jest Pani Rachel przedstawiająca maluchom otaczający je świat.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobre dla najmłodszych (używane z dużą rozważą i w krótkich fragmentach). ✓ W filmikach występuje aktorka, która ma żywą mimikę i gestykulację. ✓ Nie ma niepotrzebnego tekstu i innych rozpraszaczy na ekranie. ✗ Czasami treści podawane są bez zostawienia czasu na reakcję dziecka.

Tab. 2. Wykaz popularnych wśród nauczycieli bajek i treści w serwisie YouTube na podstawie rozmów z przedszkolakami i ich rodzicami wraz z subiektywną oceną

KANAŁ	CHARAKTERYSTYKA	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
ŚWINKA PEPPA	Serial animowany, którego bohaterami są dwie małe świnki; proste dialogi z nutką ironicznego humoru; prosta grafika.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ukochany serial wielu dzieci. ✓ Możliwość nauki słów i struktur. ✓ Na podstawie serialu stworzono dużo dodatkowych edukacyjnych filmików dostępnych online, które wykorzystują postaci, ale mają wolniejsze tempo i skupiają się na konkretnych zagadnieniach. ✗ Ryzyko złych wzorców (np. przez utrwalenie często powtarzanych fraz, takich jak <i>silly George!</i>). ✗ Ryzyko przestymulowania.
COCOMELON - NURSERY RHYMES	Serial animowany, którego głównym bohaterem jest dzidzius odkrywający świat; umiarkowane lub szybkie tempo, intensywne kolory i dużo śpiewu.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ukochany serial wielu maluchów. ✓ Możliwość nauki słów i struktur. ✓ Proste piosenki z powtarzalnymi frazami. ✗ Niepotrzebny tekst na ekranie, dodatkowo zmieniający kolor w trakcie odtwarzania (efekt jak w karaoke). ✗ Brak realnych postaci z realną mimiką. ✗ Ryzyko przestymulowania. ✗ Rozpraszcza w postaci przewijającego się w tle chichotu maluszka, który może być przyjemny dla ucha, ale może przeszkadzać w odbiorze słów piosenek.
BLUEY	Serial animowany, którego głównymi bohaterami są dwie siostry i ich rodzice, tworzący rodzinę wesołych psieków przeżywających małe, codzienne przygody.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozrywka po angielsku, zwłaszcza dla starszych dzieci. ✓ Możliwość zabaw inspirowanych fabułą (np. Uppy/Niespadajka). ✓ Na podstawie serialu stworzono dużo dodatkowych edukacyjnych filmików dostępnych online, które wykorzystują postaci, ale mają wolniejsze tempo i skupiają się na konkretnych zagadnieniach. ✗ Brak realnych postaci z realną mimiką (jednak animowani bohaterowie dobrze oddają emocje). ✗ Jest to serial z rozbudowaną fabułą, więc bez dobrego opracowania przez nauczyciela może nie spełnić funkcji edukacyjnej. ✗ Brak przestrzeni na powtarzanie fraz lub interakcję w trakcie bajki, ponieważ tempo na to nie pozwala.

Czy można znaleźć w internecie coś innego?

Tak. Być może potrzeba będzie czasu, żeby maluchy przestawiły się na mniej hipnotyzujące treści. Poniżej zamieszczam przykłady bajek i kanałów YouTube'a, które można by rozważyć jako materiały audiowizualne na zajęcia z angielskiego w przedszkolu. Przy ich wyborze nie należy zapominać, że dzieci na tym etapie często utożsamiają się z tym, co widzą na ekranie.

Spot the Dog

Spokojny serial animowany o ciekawskim psieku o imieniu Spot, który lubi spędzać czas z przyjaciółmi, z którymi również chodzi do przedszkola. Na dzień dobry i na do widzenia – miła dla ucha, zawsze ta sama piosenka. Bogate źródło językowego wkładu, które pokazuje język w użyciu oraz zachęca do współpracy, odgrywania ról i interakcji z innymi.

Tumble Leaf – Official Channel

Kolejny spokojny serial animowany. Tym razem o małym przyjaznym lisie o imieniu Fig, który wspólnie z przyjaciółmi odkrywa świat, bawi się i uczy, wykorzystując do tego wyobraźnię i krytyczne myślenie. Sceny zmieniają się zdecydowanie rzadziej, niż ma to miejsce w popularnych bajkach; raczej dla starszaków. Stymuluje i zachęca do współpracy i eksperymentowania w dobrym tego słowa znaczeniu.

BBC Earth Kids

Dobry materiał wyjściowy do różnych zabaw ruchowych. Przykładowo filmik przedstawiający pingwiny wygrzewające swoje maluchy między nogami może posłużyć jako pomysł na zabawę ruchową typu „kto pierwszy przejdzie salę z piłeczką między kostkami”. Do tego dzieci mogą kibicować

sobie nawzajem po angielsku. Bogate źródło języka, podane w średnim tempie, z przerwami na zrozumienie; stymuluje i uczy.

Guess How Much I Love You

Opis kanału brzmi następująco: „Szukasz odrobiny wiosennej radości i solidnej dawki uroku? Łąkowa przygoda z Małym Brązowym Zajęczkiem to doskonały sposób na relaks – pełna czarujących chwil i ciepłych przyjaźni, które wywołają uśmiech na Twojej twarzy”. Ładny angielski, spokojna muzyka, powtarzalne zwroty. Bogate źródło bardziej rozbudowanej leksyki.

Peep and the Big Wide World

Serial śledzi codzienne przygody świeżo wyklutego kurczaczka o imieniu Peep oraz jego przyjaciół. Otacza ich rozległy park miejski – miejsce pełne cudów i tajemnic, które z zapałem odkrywają, nazywając je „wielkim, szerokim światem”.

Pomelody: Angielskie rymowanki

Jest to *appbook*, czyli połączenie książki z multimedialnymi treściami w aplikacji. Nauka przez muzykę w estetycznym wydaniu stworzona przez mamę-muzyka. Niestety, tylko niektóre rymowanki są bezpłatnie dostępne na YouTube. Jedną z alternatyw dla krzykliwej stylistyki materiałów wideo dla dzieci.

Uwagi końcowe

W odpowiedzi na pierwsze z postawionych we wstępie pytań, to dotyczące roli bajek oraz szeroko rozumianych treści wideo w nauczaniu języka angielskiego na poziomie przedszkolnym, należałoby stwierdzić, że nie stanowią one elementu obowiązkowego w procesie dydaktycznym. Mogą być dobrym uzupełnieniem, pod warunkiem że będą wyselekcjonowane oraz dostosowane do konkretnej grupy dzieci i oczekiwań rodziców. Jak zauważają na przykład Ellis ze współpracownikami (2002), *storytelling* i narracje audiowizualne mogą wspierać rozwój językowy najmłodszych, jednak ich skuteczność zależy od świadomego włączenia w strukturę zajęć oraz od aktywnego zaangażowania nauczyciela.

Drugie pytanie odnosiło się do jakości i adekwatności najczęściej wybieranych przez nauczycieli tytułów oraz kanałów wideo. Atrakcyjność wizualna bajek nie musi iść w parze z wartością edukacyjną. Wybory nauczycieli nie zawsze opierają się na trafnych kryteriach metodycznych i istnieją alternatywne rozwiązania, wspierające rozwój językowy i społeczny dzieci.

Najważniejszy jest zatem cel, który przyświeca nauczycielom na zajęciach. Grzegorz Śpiewak w swoim artykule (Śpiewak 2015: 51) o motywowaniu najmłodszych uczniów do nauki języków słusznie pisze, że podstawowym zadaniem nauczycieli języka obcego najmłodszych uczniów jest „ich przekonać, że w ogóle warto próbować odzywać się po angielsku czy hiszpańsku do polskiej nauczycielki czy polskiego kolegi, że ma to uchwytne dla polskiego dziecka sens i – co najważniejsze – że warto te próby powtarzać”. Wykonania tego zadania sobie i państwu życzę.

BIBLIOGRAFIA

- Brewster, J., i in. (1992), *The Primary English Teacher's guide*, London: Penguin English.
- Brewster, J., i in. (2002), *The Primary English Teacher's Guide* (2nd ed.), London: Pearson Education.
- Buckingham, D. (2007), *Beyond Technology: Children's Learning in the Age of Digital Culture*, Cambridge: Polity Press.
- Buckingham, D. (2013), *Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture*, Cambridge: Polity Press.
- Cieszyńska, J., Korendo, M. (2007), *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6. roku życia*, Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne.

- Harmer, J. (2001), *The Practice of English Language Teaching* (3rd ed.), Harlow: Longman.
- Piaget, J. (1971), *The Theory of Stages in Cognitive Development*, [w:] D. Green, M.P. Ford, G.B. Flamer (red.), *Measurement and Piaget*, Columbus: McGraw-Hill.
- Śpiewak, G. (2015), *Motywacja przez małe „m” w dydaktyce językowej najmłodszych uczniów*, „Języki Obce w Szkole”, nr 1, s. 50–55.
- Wadsworth, B.J. (1998), *Teoria Piageta. Poznawczy i emocjonalny rozwój dziecka*, Warszawa: WSiP.

NETOGRAFIA

- American Academy of Pediatrics (2016). Media and Young Minds. *Pediatrics*, 138, e20162591.
- Admin (2025), *Czy bajki po angielsku naprawdę pomagają w nauce języka?*, [blog], <blog.babyenglishcenter.pl/2025/01/31/czy-bajki-po-angielsku-naprawde-pomagaja-w-nauce-jezyka/>, [dostęp: 13.11.2025].
- BBC Earth Kids (2025), *Exploring the Adorable World of Baby Animals*, [plik wideo], <www.youtube.com/watch?v=bjRpNYq8Ts0>, [dostęp: 13.11.2025].
- Bloch, S. (2024), *Czy oglądanie bajek jest szkodliwe?*, [blog], <<https://operator.edu.pl/pl/poradnia/czy-ogladanie-bajek-jest-szkodliwe/>>, [dostęp: 13.11.2025].
- Kubelczuk, M. (2018), *Jak już oglądać to co? Rekomendacje anglojęzycznych kreskówek dla najmłodszych*, [w:] „wprzedszkolu”, <wprzedszkolu.com/jak-juz-ogladac-to-co-rekomendacje-anglojezycznych-kreskówek-dla-najmlodszych/>, [dostęp: 13.11.2025].
- Michalik, D. (2023), *Zagrożenia płynące z nadmiernego korzystania z mediów i telewizji przez dzieci*, <przedszkole41.pl/wp-content/uploads/2023/03/zagrozenia-TV.pdf>, [dostęp: 13.11.2025].
- Piasecka, J. (2022), *Tete a Tete, Z pewnością za większość zaburzeń u dzieci odpowiada to, co zrobiliśmy ze światem*, [plik wideo], <www.youtube.com/watch?v=1_QCv1Dps-o>, [dostęp: 13.11.2025].
- Sapoń, P. (2025), *Wpływ ekranów na rozwój dziecka. Co rodzice powinni wiedzieć?*, [blog], <neuronyzaleja.pl/dziecko-przed-ekranem/>, [dostęp: 13.11.2025].
- Travers, M. (2024), *Why Kids' Shows Like 'Cocomelon' Hamper Critical Brain Development*, „Forbes”, <www.forbes.com/sites/traversmark/2024/05/17/why-kids-shows-like-cocomelon-hamper-critical-brain-development/>, [dostęp: 13.11.2025].
- ZlobekZone (2025), *Storytelling po angielsku – bajki jako sposób na naukę języka*, [blog], <www.przedszkolena5.edu.pl/storytelling-po-angielsku-bajki-jako-sposob-na-nauke-jezyka>, [dostęp:13.11.2025].

KARINA SZAFIRSKA Absolwentka lingwistyki stosowanej na Uniwersytecie Warszawskim oraz mama trójki maluchów (stąd zainteresowanie nauczaniem języków na wczesnym etapie rozwoju); nauczyciel-freelancer.